

Kitap tekerleđi

Kitap tekerleği, aynı yerde birkaç kitap okunabilmesini sağlayan düzendir. Kitaplar su değirmenine benzer bir mekanizmanın döndürölmesiyle okuyucunun önüne gelir.

İlk kitap tekerleği, büyük ebatlı ağır kitapların pratik zorluklar çıkardığı 1588’de İtalyan askerî mühendis Agostino Ramelli tarafından çizilmiştir. Saatlerde kullanılan çark sistemini uyarlayan Ramelli, düzenek sayesinde, hareket zorluğu çeken gut hastalarının

çok hareket etmeye gerek duymadan birkaç kitaba birden ulaşabileceklerini belirtmiştir. Çağdaş bir yazar bu aracı “16. yüzyılın Kindle”ı diye isimlendirmiştir.

Öte yandan Çin bilimi tarihçisi Joseph Needham, Ramelli’ninki gibi dikey çalışmasa da, Çin’de kitap tekerleğinin belki bin yıl önce icat edildiğini söylemiştir.

17. ve 18. yüzyıllarda imal edilen kitap tekerleklerinden 14 tanesi bugün farklı şehirlerde korunmaktadır.

‘Kitap tekerleđi’ terimi Smithsonian Kütüphanesinin bloguna ilham olmuştur: “Kitap Tekerleđini Çevirmek”. 

¹ İtalyan mühendis Agostino Ramelli’nin 1588 yılında değirmen şeklinde tasarladığı kitaplık, The Rochester Institute of Technology’deki bir grup mühendislik öğrencisi tarafından 2019 yılında hayata geçirildi.

² Meksika Puebla’da bulunan Biblioteca Palafoxiana Kütüphanesindeki kitap tekerleđi.

³ Çekya Prag’da bulunan Strahov Manastır Kütüphanesindeki kitap tekerleđi.

Agostino Ramelli’nin kitap tekerleđi çizimi.

İLLÜSTRASYON: WIKIMEDIA.ORG

